

O některých našich zvonech, zvonařích a zvonících III.

Dneska se věnujeme dalším zvonům v našich obcích. Městečko Lubenec má v kostele sv. Vavřince také skvostný zvon. V kostele svatého Bartoloměje na Smolnici se v roce 2007 dokonce konal minikurz ve zvonění, když do obce zavítal profesionální zvoník Vladimír Molík z Prahy, aby se zamyslel nad tématem Jak a proč správně zvonit. O tom, jak rozeznit kostelní zvon v Telcích, mi více pověděl Václav Bernášek. Také se necháme pozvat na pouť do Vojníček, kde bude tuto sobotu zavěšován nejmladší zvon na celém okrese.

Zvon z kostela sv. Vavřince v Lubenci

Píše se březen 2005. Přípravuji seriál Jeden den v... Lubenci. Mám neobyčejné štěstí. Potkávám Květu Bitnerovou, která se stará o kostel. Mají to v rodě. Před ní čtyřicet let o Boží stánek pečovala její sestra Božena Němcová. „Naše rodina se přistěhovala v roce 1926. Rodiče tu koupili pozemek, postavili domek,“ říká paní. Před kostelem kdysi stávala socha svatého Štěpána, vedle svatý Sebastián. „Když byl ještě v provozu motorek na náměstí, opíleli po svatých lezli. Na Sebastiánovi vyšplhal opilý řidič kamionu. Rozbitá socha se naštěstí dala opravit,“ líčí paní Bitnerová.

Pseudogotický kostel svatého Vavřince dal postavit Prokop Lažanský. „Proto máme na oltáři obraz svatého Prokopa. Vidíte, je vyobrazen s odlétajícím netopýrem. Vymítal zlé mocnosti.“

Paní Bitnerová kostel často uklízí - dokázala vyčistit i obrovský křišťálový lustr. Interiér větrá a nosí na výzdobu čerstvé květiny. „V neděli jsme světili kočičky. Duchovní k nám jezdí z Kralovic: Marek Viniarský a Pavel Vrbenský. Na mši přichází asi dvacet lidí: plno je o půlnoci, pořádají se tu i koncerty.“ Svatého Vavřince připomínají fresky na stěnách. Kněží ho vyzvali, aby shromáždil poklady Země. On však přivedl chudé a nemocné, protože právě ti, kte-

ří potřebují pomoci, probouzejí v nás cit milosrdenství, který je pro lidskou duši největším po-

Vzácný lubenecký zvon ulit Matouš Flemík z Rakovníka původně pro kostel sv. Václava v Nahořečicích.

kladem. Zdejší varhany postavil roku 1845 Joseph Müller z Chebu. Jsou očistěné a vypadají nově. Se zvelebováním kostela pomáhá místní ministrant Pavel Semerát.

Vystupujeme po příkrých dřevěných schodech do věže, abych si mohla vyfotit vzácný zvon. Opatrně přelézáme mechanismus věžních hodin a dostáváme se až ke zvonu. „Ve věži bývalo původně pět zvonů. V roce 1942 však byly zrekvírovány pro válečné účely. Tento zvon pochází z Nahořečic, je dílem Matouše Fle-

mika z Rakovníka a ozdoben erbem Griseldy Kolowratové z Chýše. Potřebuje nové srdce. Opravy se ujme zbraslavské Zvonařství Manoušek,“ líčí paní kostelnice.

Červenec 2015. Hovořím s páteřem Markem Viniarským. Potvrzuje mi, že zvon byl skutečně opraven a paní Bitnerová nadále působí jako kostelnice.

Zvon v kostele sv. Bartoloměje, Smolnice

Začátek června roku 2007. Úderem třetí odpolední se line Smolnici hlas zvonu, jehož prostřednictvím Vladimír Molík zve všechny zájemce o zvonění do kostela svatého Bartoloměje. Tento profesionální zvoník je zastáncem ručního zvonění. Zvoní ve sv. Štěpánu a sv. Vojtěchu v Praze, dále v Jirnech, na Levém Hradci a v kapli sv. Jiří na Řípu. Společně se Zbyňkem Lisem ze Spolku pro záchranu kostela sv. Bartoloměje vítají několik desítek nadšenců ze širokého okolí.

Smolnický zvon pochází nejspíše z přelomu 14. a 15. století. Místní lidé se se zvoníkem domluvili, že mu pomohou upevnit kůži, na které zvon visí. Jinak totiž hrozilo, že smolnickému zvonu vypadne srdce. Zájemci o zvonění vystupují na věž kostela, kde zvoník obeznamuje se technikou zvonění a nabízí možnost výuky odvažlivcům z mladých řad.

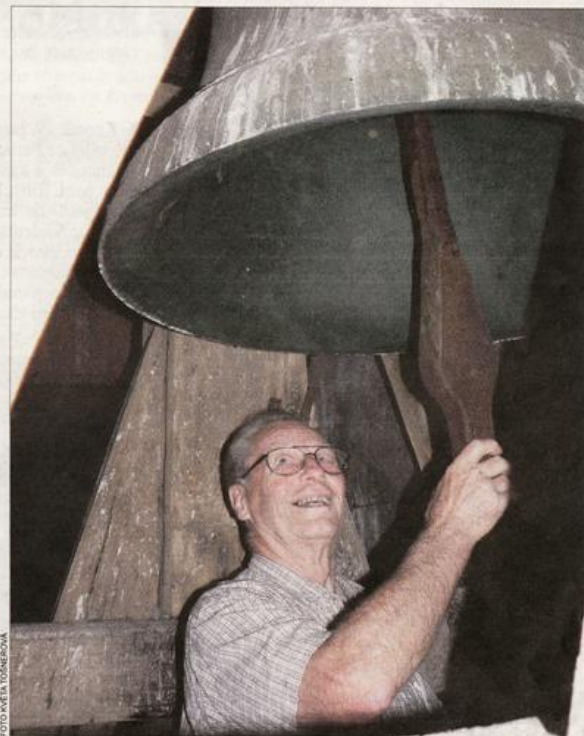
„Když už ne ve všední dny, tak alespoň nedělní poledne by se zvonit mělo. Tehdy se zvoní Anděl Páně jako poděkování v polovině dne, aby se další polovina zdařila,“ poučuje Vladimír Molík. Vystoupat na věž a zvonit je pro něj odměna a čest. Zároveň šli lidé víc dohromady, nebyla televize, povídky jsme si před barákama, to vám panečku bývávalo hezký!“ – zamýšlí se paní Tomcová. To už lidí svolává zvon ke slavnostní mši.

Jakmile jsem zmerčila, že jsou schody do věže přístupné, zvidávám po nich vystupují a dostávám se do bezprostřední blízkosti zvonu a hned ke dvěma zvoníkům. Zvoněním je dnes pověřen chalupář Ivan Blažek, na pomoc mu přišel Václav Bernášek. „Já tady zvonil roku 1969. Tenhle zvon je zvláštní v tom, že ho musíte úplně rozhoupat, aby srdce naráželo do všech

Zvon v kostele sv. Mikuláše, Telce

O červencovém víkendu 2007 probíhají v Telcích oslavy osmi set let od první písemné zmínky o obci. Mezi pamětníky potkávám dvě čiperné osmdesátnice – Miroslavu Tomcovou a Věru Jelenovou. „Můj pradědeček byl Antonín Hájek a prapradědeček taky. Náš rod tu dělal kostelníky a hrobaře údajně šest set roků,“ rekapituluje Věra Jelenová, která na Telce vzpomíná s nevšední láskou: „Byl to pro mne úžasný pocit, když jsem z vlaku po dlouhé době opět spatřila náš kostel.“ – „Dřív šli lidi víc dohromady, nebyla televize, povídky jsme si před barákama, to vám panečku bývávalo hezký!“ – zamýšlí se paní Tomcová. To už lidí svolává zvon ke slavnostní mši.

Jakmile jsem zmerčila, že jsou schody do věže přístupné, zvidávám po nich vystupují a dostávám se do bezprostřední blízkosti zvonu a hned ke dvěma zvoníkům. Zvoněním je dnes pověřen chalupář Ivan Blažek, na pomoc mu přišel Václav Bernášek. „Já tady zvonil roku 1969. Tenhle zvon je zvláštní v tom, že ho musíte úplně rozhoupat, aby srdce naráželo do všech

Tento zvon čeká na své zvoníky ve věži kostela sv. Mikuláše v Telcích.

stran,“ prozrazuje o teleckém zvonu pan Bernášek a ihned se chápá provazu, aby vše názorně předvedl.

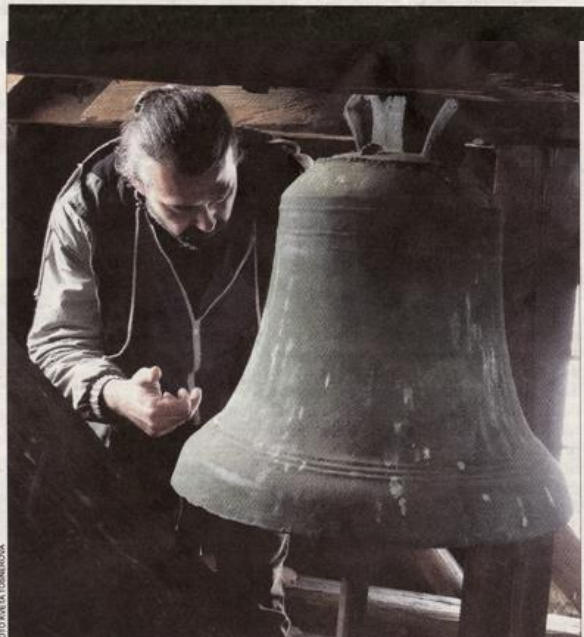
Zvon v kostele Nanebevzetí Panny Marie, Nehasice

Je zasněžený mrazivý únor 2013. Píši seriál o obcích. Dlouho nemohu nikoho potkat, až nakonec objevuji kostelníka, pana Tůmu. Ochotně

nejspíš proto, že má tuze krásný výhled na údolí Chomutovky.

Nejmladší zvon, Vojníčky

Ve Vojníčkách je památkově chráněná zvonice - vidlák, ovšem bez zvonu. O zvonu více ví Irena Hellerová, která se zabývá historií Košticka. „Zvon z Vojníček měl být zabaven v první světové válce, ale rolník Ho-

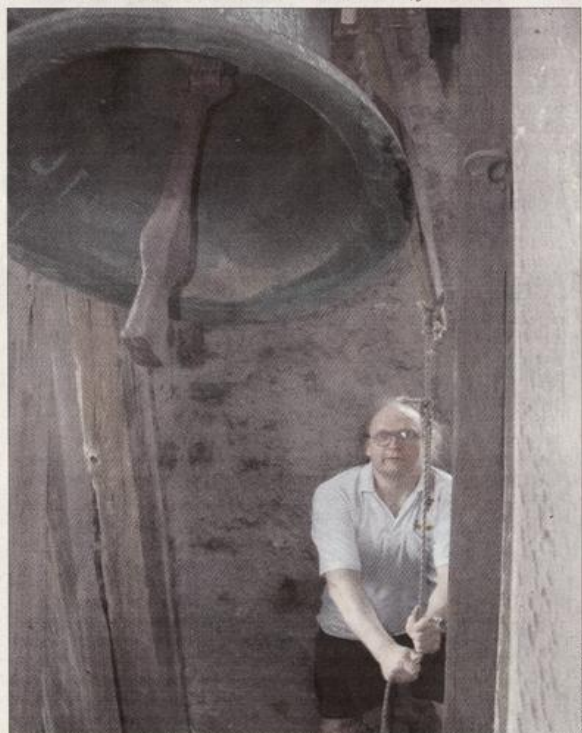
Mariánský zvon v Nehasicích rozezníte pouhým ukazovákem.

bere klíče a odemýká pro mne vyzrálý interiér kostela Nanebevzetí Panny Marie. Obdivuji jemně vypracovaný reliéf šlechtického náhrobku, starobylou kamennou křtitelnicí. Lituji varhan, ze kterých zbyly jen rejstříky a měch, poté, co v minulém století píšťalami šermovali vojáci. Po příkrém žebříku spolu s kostelníkem opatrně vystupuji na půdu, odtud do věže se střílnami a ke zvonu. Kostelník na něj mírně potuká ukazovákem a zvon mu odpovídá libezně a dlouze. Tak lahodně zni-

lub prosil c.k. erár o shovívavost, neboť zvon dal ulít jeho tchán a je to významná rodinná památka. Žádost sepsal správce školy Lukavský, a, světe div se, bylo jí vyhověno! Zvon se ztratil až za komunistů. Vozekovo sdružení z Koštic dalo nový zvoněk zhotovit, ovšem vykovat, ne ulít, a tuto sobotu, 11. července, bude o pouti slavně instalován,“ upřesňuje paní Hellerová.

Přístě o zvonech v Opocně, na Ličkově i na Košticku.

Připravila Květa Tošnerová

V kostele sv. Bartoloměje ve Smolnici se konal minikurz ve zvonění.